

EMBERI JOGOK EURÓPAI BÍRÓSÁGA

MÁSODIK SZEKCIÓ

**KARALYOS és HUBER kontra MAGYARORSZÁG és
GÖRÖGORSZÁG**

(75116/01 sz. kérelem)

ÍTÉLET

STRASBOURG

2004. április 6.

A Karalyos és Huber kontra Magyarország ügyben,

Az Emberi Jogok Európai Bírósága (Második Szekció) Kamaraként tartott ülésén, melynek tagjai voltak:

J.-P. COSTA, *elnök*

A.B. BAKA,

C.L. ROZAKIS,

L. LOUCAIDES,

K. JUNGWIERT,

M. ÜGREKHELIDZE,

A. MULARONI *bírák*

és T.L. EARLY, *a Szekció hivatalvezető-helyettese*

a 2004. március 16-án zárt ülésen tartott tanácskozás után,
az akkor elfogadott alábbi határozatot hozza:

AZ ELJÁRÁS

1. Az ügy alapja egy Magyarország és Görögország ellen benyújtott kérelem (75116/01 sz.), amelyet az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló egyezmény (az "Egyezmény") 34. cikke alapján két magyar állampolgár, Karalyos Csaba és Huber Kármén (a "kérelmezők") 2001. június 7-én terjesztettek a Bíróság elé.

2. A Magyar Kormányt (a "Kormány") képviselője, Höltzl Lipót, az Igazságügyi Minisztérium helyettes államtitkára képviselte.

3. 2002. szeptember 10-én a Bíróság úgy határozott, hogy közli az eljárás elhúzódsával kapcsolatos panaszt a Kormánnyal. Az Egyezmény 29. cikke 3. bekezdésének rendelkezései alapján úgy határozott, hogy a kérelem érdemét és elfogadhatóságát együtt vizsgálja

A TÉNYEK**I. AZ ÜGY KÖRÜLMÉNYEI**

2. A kérelmezők 1967-ben, illetve 1969-ben születtek és Budapesten élnek.

3. Az első kérelmező bűvész, a második kérelmező pedig a partnere.

6. 1994. március 1-én a kérelmezők szerződést kötöttek az "E Cruise Lines" nevű görög társasággal arra vonatkozóan, hogy a *Pallas Athene* nevű hajón 8 hónapon keresztül előadják show-műsorukat. A görög társaság a *Pallas Athene* fedélzetén szállította a kérelmezők felszerelését, amely 1994. március 24-én egy tűzvészben megsemmisült. A kérelmezőknek nem volt biztosítása. Mivel a görög társaság nem volt hajlandó kártérítést fizetni, a

kérelmezők 1995. január 25-én kártérítés iránti pert indítottak a görög társaság ellen a Pesti Központi Kerületi Bíróság előtt.

7. 1995. február 2-án a PKKB hiánypótlást rendelt el, amelyet a kérelmezők 1995. március 22-én teljesítettek. 1995. április 7-én a PKKB helyt adott a kérelmezők illetékfeljegyzési jog iránti kérelmének.

8. 1995. július 3-án a PKKB bizonyos iratok benyújtására szólította fel a kérelmezőket abból a célból, hogy azokat a görög jogról tájékoztatást kérő kérelemhez csatolva megküldje a görög hatóságoknak. A kérelmezők tíz napon belül eleget tettek a felszólításnak.

9. 1995. december 15-én a magyar Igazságügyi Minisztérium megkapta a görög hatóságok válaszát, amelyben további tájékoztatást kértek az ügyről. 1996. május 22-én a PKKB a kiegészített tájékoztatás iránti kérelmet megküldte a magyar Igazságügyi Minisztériumnak.

4. A kérelmezőknek a PKKB-hoz címzett, a görög jogról szóló tájékoztatás megérkezésével kapcsolatos érdeklődése nyomán az Igazságügyi Minisztérium arról tájékoztatta a PKKB-t, hogy adminisztrációs hiba miatt 1997. január 27-én a kérelmet ismételten el kellett küldeni a görög hatóságoknak.

11. A PKKB 1997. május 12-én kapta kézhez a görög hatóságok válaszát. 1997. június 20-i észrevételeikben a kérelmezők jelezték, hogy a görög hatóságok válaszát elfogadhatatlannak tartják, s felkérték a PKKB-t, hogy kérjen további tájékoztatást a görög hatóságoktól.

5. 1997. szeptember 1-én a kérelmezők bizonyítékot terjesztettek elő.

6. Miután a PKKB a kérelmezők észrevételeiben foglaltaknak megfelelően kiegészítette a tájékoztatás iránti kérelmet, 1998. február 23-án a magyar Igazságügyi Minisztérium megküldte a kérelmet a görög Igazságügyi Minisztériumnak. A PKKB 1998. május 29-én kapta kézhez a görög Igazságügyi Minisztérium válaszát.

7. 1998. december 23-án az alperes társaság kézhez kapta a PKKB 1998. október 21-én kibocsátott idézését.

8. A kérelmezők kérelmére a PKKB 1998. október 27-én elrendelte az ügy soronkívüli tárgyalását.

9. 1999. április 20-án a PKKB tárgyalást tartott. Az alperes társaság képviselője, K. ügyvéd, nem jelent meg. A PKKB nem tudta megállapítani, hogy a kérelmezők keresetlevelének és a bíróság idézéseinek kézbesítése szabályszerűen megtörtént-e K. ügyvéd részére Görögországban. Ezért a PKKB a tárgyalást elhalasztotta, s az Igazságügyi Minisztériumon keresztül kérte, hogy:

(i) a pireusi elsőfokú bíróság előtt eljáró ügyész igazolja, hogy a kereseti kérelem és az idézések kézbesítése K. úr részére szabályszerűen megtörtént a görög törvények szerint, továbbá, hogy K. úr az alperes társaság alkalmazottja vagy rendelkezik ügyvédi meghatalmazással;

(ii) a pireusi elsőfokú bíróság igazolja, hogy az E. Cruise Lines a bejegyzés helyének joga szerint létező társaság-e, vagy hogy más

társasággal egyesült-e, s hogy ebben az esetben az új társaság jogutódja-e a korábbi társaságnak.

Feltételezve, hogy a kézbesítés mind a magyar, mind pedig a görög törvények szerint szabályszerű volt, a PKKB elrendelte, hogy az alperes társaság a kézbesítéstől számított 30 napon belül válaszoljon a kérelmezők keresetére.

10. 1999. november 4-én adott válaszában a görög Igazságügyi Minisztérium kifejtette, hogy egyedi ügyekkel kapcsolatban nem áll módjában tájékoztatást adni, ilyen ügyekben csak ügyvédek tudnak jogi tanáccsal szolgálni. A magyar Igazságügyi Minisztérium 1999. november 29-én emlékeztette a görög hatóságokat arra, hogy mind a Magyarország és Görögország között érvényben lévő kétoldalú jogsegélyszerződés, mind pedig a külföldi jogról történő tájékoztatásról szóló európai Egyezmény alapján kötelesek megadni a kért tájékoztatást.

11. 2000. január 20-án a PKKB tájékoztatta a kérelmezőket, hogy az Igazságügyi Minisztérium által 2000. január 14-én előterjesztett dokumentumok szerint az alperes társaság “indokolás nélkül megtagadta a keresetlevél és az idézés átvételét”, és hogy a görög jogszabályokkal kapcsolatos tájékoztatás iránti kérelemre nem érkezett válasz.

12. 2000. július 14-én a PKKB ismételten tájékoztatta a kérelmezőket, hogy a görög jogszabályokkal kapcsolatos tájékoztatás iránti kérelemre nem érkezett válasz.

13. 2001. február 1-én a PKKB tájékoztatta a kérelmezőket, hogy az Igazságügyi Minisztérium szerint a görög hatóságok megtagadták a kért tájékoztatás megadását.

14. A magyar Igazságügyi Minisztérium és a Külügyminisztérium 2001. március 7-én, szeptember 14-én és november 12-én, továbbá 2002. január 16-án és augusztus 21-én szóbeli jegyzékek illetve telefonbeszélgetés útján továbbra is sürgette a görög Igazságügyi Minisztériumot a kért tájékoztatás megadására, de erőfeszítésük sikertelen maradt.

15. Időközben a magyar Igazságügyi Minisztérium azt javasolta a PKKB-nak, hogy az elhúzódó levelezésre tekintettel a nemzetközi magánjogról szóló 1979. évi 13. törvényerejű rendelet 5. § (3) értelmében a görög törvény helyett a magyar törvényt alkalmazza. 2002. június 3-án a PKKB arról tájékoztatta a magyar Igazságügyi Minisztériumot, hogy a görög joggal kapcsolatos tájékoztatásra továbbra is szüksége van. A PKKB úgy vélte, hogy a bonyolult jogi kérdésre vonatkozó tájékoztatás megtagadása nem jelenti azt, hogy a külföldi jog tartalma nem állapítható meg. Ezért a PKKB úgy vélte, hogy nem alkalmazható a magyar jog.

16. Ismételt kérelemre a görög Igazságügyi Minisztérium tájékoztatta a magyar Igazságügyi Minisztériumot, hogy az ügyben minden szükséges intézkedést megtett, de az illetékes hatóságoktól még nem kapott választ.

17. Az eljárás a PKKB előtt továbbra is folyamatban van.

II. RELEVÁNS HAZAI JOGSZABÁLYOK

18. A nemzetközi magánjogról szóló 1979. évi 13. törvényerejű rendelet 5. § (1) és (3) kimondja:

“Külföldi jog tartalmának megállapítása

(1) A bíróság vagy más hatóság az általa nem ismert külföldi jog felől hivatalból tájékozódik, szükség esetén szakértői véleményt is beszerez és a fél által előterjesztett bizonyítékokat is figyelembe veheti.

(3) Ha a külföldi jog tartalmát nem lehet megállapítani, a magyar jogot kell alkalmazni.”

A JOG

I. AZ EGYEZMÉNY 6. CIKKE 1. BEKEZDÉSÉNEK MAGYARORSZÁG ÁLTALI ÁLLÍTÓLAGOS MEGSÉRTÉSE

26. A kérelmező azt panaszolja, hogy pere ésszerűtlenül hosszú ideig elhúzódik, megsértve az Egyezmény 6. cikkének 1. bekezdését, amelynek releváns része kimondja:

“Mindenkinek joga van arra, hogy...bíróság... ésszerű időn belül... hozzon határozatot polgári jogi jogai és kötelezettségei tárgyában...”

27. A Kormány vitatja a panaszt.

19. A figyelembe veendő időszak 1995. január 25-én kezdődött és még nem ért véget. Ilyen módon a per egyetlen bírósági szinten kilenc éve tart.

A. Elfogadhatóság

20. A Bíróság megjegyzi, hogy a panasz nem nyilvánvalóan megalapozatlan az Egyezmény 35. cikkének 3. bekezdése szerinti értelemben. Továbbá megjegyzi, hogy semmilyen más alapon sem elfogadhatatlan. Ezért elfogadhatóvá kell nyilvánítani.

B. Érdem

21. A Kormány azzal érvelt, hogy az eljárás nemzetközi jellege miatt az ügy meglehetősen bonyolult volt. A Kormány továbbá azt állította, hogy az alperes társaság hozzájárult az eljárás elhúzódásához azáltal, hogy nem tett eleget a végzéseken foglaltaknak és nem vette át a kikézbcsített idézéseket.

22. A kérelmezők ezt vitatták.

23. A Bíróság emlékeztet arra, hogy az eljárás hosszának ésszerű voltát az eset egyedi körülményei fényében, a Bíróság esetjogában kidolgozott kritériumok figyelembe vételével kell megítélni, különös tekintettel az eset bonyolultságára, a kérelmező és a releváns hatóságok magatartására és arra, hogy mi volt a per tétje a kérelmező számára (ld. többek között *Frydlender v. France* [GC], no. 30979/96, § 43, ECHR 2000-VII).

24. Bár az ügyben külföldi joggal kapcsolatos nehéz jogi kérdések merültek fel, a Bíróság úgy véli, hogy az eljárás hossza nem magyarázható egyedül ezzel a ténnyel.

25. A kérelmezők magatartását illetően a Bíróság úgy véli, hogy terhükre semmilyen felesleges késedelem nem róható. Ebben az ügyben a helyes jogszolgáltatás biztosítása elsődlegesen a PKKB feladata volt.

26. A Bíróságok magatartását illetően a Bíróság megjegyzi, hogy az első és egyetlen tárgyalásra 1999. április 20-án került sor, s azóta nem született ítélet az ügyben. Sajnálatos, hogy kilenc év alatt a PKKB mindössze annyit tudott megállapítani, hogy a görög jog tartalma nem állapítható meg. A Bíróság nem kapott magyarázatot arra, hogy a PKKB miért nem vizsgálta annak lehetőségét, hogy található-e Magyarországon ilyen ügyben jártas jogi szakértő. A Bíróság megjegyzi, hogy a nemzetközi magánjogról szóló 1979. évi 13. törvényerejű rendelet 5. § (1) ezt lehetővé teszi (ld. fenti 25. bek.); a Bíróság számára a PKKB azon érvei sem meggyőzőek, amelyek miatt a bíróság nem alkalmazta ugyanezen törvényerejű rendelet 5. §-nak a magyar jog alkalmazását lehetővé tevő (3) bekezdését. Az ezen jogszabály 5. §-ban biztosított lehetőségek kihasználása felgyorsíthatta volna az eljárást.

27. Azt is meg kell jegyezni, hogy a görög hatóságoknak címzett tájékoztatás iránti kérelemhez a PKKB első alkalommal nem csatolta az összes szükséges iratot, ami azt eredményezte, hogy a kérelmet ki kellett egészíteni és újból meg kellett küldeni. A megismételt kérelmet azután adminisztrációs hiba folytán nem a görög Igazságügyi Minisztériumnak, hanem az alperesnek kézbesítették ki. Ezt a megközelítőleg másfél éves késedelmet a magyar hatóságok terhére kell róni.

28. Végül, a magyar Igazságügyi Minisztérium által tett erőfeszítéseket illetően a Bíróság észrevételezi, hogy bár a Minisztérium rendszeres időközönként kapcsolatba lépett a görög hatóságokkal, a kapcsolattartásra a szokványos levelezés formájában került sor. A Minisztérium csak öt év elteltével alkalmazta a szóbeli jegyzéket és a telefont annak érdekében, hogy gyorsabban kapjon választ kérdéseire.

29. Ezen körülmények között a Bíróság úgy találja, hogy az ügyben felmerült késedelmek nagy mértékben a Magyar Állam terhére róhatók.

Tekintettel az eljárás teljes hosszára és arra a tényre, hogy az ügyben egyetlen tárgyalásra került sor, és hogy még nem született ítélet, a Bíróság

arra a következtetésre jut, hogy a kérelmező ügyét nem tárgyalták ésszerű időn belül. Ezért az Egyezmény 6. cikkének 1. bekezdését megsértették.

II. AZ EGYEZMÉNY 6. CIKKE 1. BEKEZDÉSÉNEK GÖRÖGORSZÁG ÁLTALI ÁLLÍTÓLAGOS MEGSÉRTÉSE

30. A kérelmezők azt is panaszták, hogy a görög hatóságok hozzájárultak a Magyarországon indított eljárás elhúzódásához azzal, hogy nem adták meg a magyar PKKB által kért tájékoztatást. Az Egyezmény 6. cikkének 1. bekezdésére hivatkoztak.

Elfogadhatóság

31. A Bíróság annak észrevételezésével kezdi, hogy a kifogásolt eljárást nem Görögországban, hanem Magyarországon indították. Ilyen körülmények között csak az ügyet tárgyaló magyar bíróság cselekményei és mulasztásai vonják maguk után Magyarország felelősségét.

Amennyiben a kérelmezők panasza azzal kapcsolatos, hogy a görög hatóságok láthatólag vonakodtak együttműködni a magyar partnereikkel, akkor a Bíróság megjegyzi, hogy hatásköre csak az Emberi Jogok Európai Egyezménye szövege tiszteletben tartásának a biztosítására terjed ki, más nemzetközi megállapodásra nem (*Calabro v. Italy and Germany*, no. 59895/00, 21 March 2002). A jelen ügy körülményei között a Magyarország és Görögország között érvényben lévő kétoldalú jogsegélyszerződés, vagy a külföldi jogról történő tájékoztatásról szóló európai Egyezmény görög hatóságok általi esetleges megsértése nem képezheti a Bíróság elé vitt ügyek tárgyát.

Ebből következik, hogy a kérelmezők panasza nem az Egyezmény alapján őket megillető jogok görög hatóságok általi megsértésével kapcsolatos. Ezért a kérelem a 35. cikk 3. bekezdése szerinti értelemben *ratione personae* összeegyeztethetetlen az Egyezmény rendelkezéseivel, s a kérelmet az Egyezmény 35. cikkének 4. bekezdése alapján el kell utasítani.

III. AZ EGYEZMÉNY 41. CIKKÉNEK ALKALMAZÁSA

41. Az Egyezmény 41. cikke kimondja:

“Ha a Bíróság az Egyezmény vagy az ahhoz kapcsolódó jegyzőkönyvek megsértését állapítja meg és az érdekelt Magas Szerződő Fél belső joga csak részleges jóvátételt tesz lehetővé, a Bíróság – szükség esetén – igazságos elégtételt ítél meg a sértett félnek.”

A. Károk

42. A kérelmezők együttesen 6.740.000 forintot kértek vagyoni káruk, s külön-külön 3.000.000 forintot kértek nem vagyoni káruk megtérítésére.

43. A Kormány túlzottnak találta a kérelmezők igényét.

44. A Bíróság nem lát okozati összefüggést a megállapított jogsértés és az állított vagyoni kár között; ezért ezt az igényt elutasítja. Ugyanakkor nem vagyoni kárként mindegyik kérelmező számára 10.000 eurót ítél meg.

B. Költségek és kiadások

45. A kérelmezők ilyen címen nem támasztottak igényt.

C. Késedelmi kamat

46. A Bíróság úgy találja megfelelőnek, hogy a késedelmi kamatnak az Európai Központi Bank marginális hitelkamatán kell alapulnia, s ahhoz további három százalékpontot kell hozzáadni.

EZEN INDOKOK ALAPJÁN A BÍRÓSÁG EGYHANGÚLAG

1. *Elfogadhatóvá nyilvánítja* a Magyarország ellen benyújtott panaszt;
2. *Elfogadhatatlanná nyilvánítja* a Görögország ellen benyújtott panaszt;
3. *Megállapítja*, hogy Magyarország megsértette az Egyezmény 6. cikkének 1. bekezdését;
4. *Megállapítja*
 - (a) hogy Magyarországnak attól az időponttól számított három hónapon belül, amikor az ítélet az Egyezmény 44. cikkének 2. bekezdése szerint véglegessé válik, a kérelmezők nem vagyoni kárának megtérítéseként 10.000 eurót (tízezer euró) és az ezen összeget terhelő adók összegét kell kifizetnie mindegyik kérelmező számára a magyar nemzeti valutában, a kifizetési átváltási árfolyam alkalmazásával;
 - (b) hogy a fent említett három hónap lejártát követően a kifizetés időpontjáig a késedelmes időszakra az Európai Központi Bank marginális hitelkamatát három százalékponttal meghaladó mértékű kamatot kell fizetni a fenti összeg után;
5. A kérelmezők igazságos elégtétellel kapcsolatos további követeléseit egyhangúlag *elutasítja*.

Készült angol nyelven, írásbeli kihirdetésre került 2004. április 6-án a Bíróság eljárási szabályzata 77. § 2. és 3. bekezdésének megfelelően.

T.L. EARLY
hivatalvezető-helyettes

J.-P. COSTA
elnök

